

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četr leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnosti v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. — Doležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr
Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.
Za ostanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr.,
dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Ruski car na Dunaju.

Dne 27. avgusta dopoldne se je v sijajnem spremstvu z mlado svojo soprogo pripeljal na Dunaj sedanji ruski car Nikolaj II. Skoro vsi člani naše cesarske hiše, na čelu jih presvetli cesar in cesarica, so se zbrali, da pozdravijo rusko carsko dvojico, ki je prvič dospela v glavno mesto Avstrije, da izrazi našemu vladarju in državi spoštovanje in priateljstvo.

To je gotovo, da je ruski car hotel s svojim obiskom v prvi vrsti izraziti svoje osebno spoštovanje Nj. veličanstvu cesarju Francu Jožefu, ki skoraj že pol stoletja vladajo Avstrijo. Kakor so naš cesar priatelj miru, pospeševatelj vseh teženj, ki morejo osrečiti človeštvo, isto tako se to mora reči tudi o mladem ruskem carju Nikolaju II. In zato smemo trditi, da dnevi 27., 28. in 29. avgusta, katere je ruski car preživel na Dunaju, se lahko imenujejo praznik miru.

Zlasti je bilo dne 29. avg. krasno defiliranje dunajskih vojaških čet, katerim so zapovedovali naš presvetli cesar, v pričo ruskega carja. Vojaška godba je igrala rusko in avstrijsko cesarsko pesem. Nato sta se odpeljala vladarja s carico in za njimi ostali dostojanstveniki na kolodvor severne železnice, kjer je čakala naša presvetla cesarica. Tukaj sta se oba vladarja zopet in zopet objela in poljubila, in sta se tudi vladarici najprisrčnejše poslovili druga od druge, in potem sta car in carica odpotovala v Kijev.

Toda ruski car menda »ni rojen po srečno zvezdu.« Komu še ni v živem spominu grozna nesreča o njegovem kronanju letos v Moskvi, ko je žalostno smrt našlo okoli 3000 ljudij? In zdaj po velikih slavnostih na Dunaju ga na potu v Kijev zopet zadene sila občutljiva zguba. Njegov slavni minister za vnanje zadeve, knez Lobanov, je večer dne 30. avgusta naglooma umrl za mrvoudom. Pred postajo Šopetovsk je pri nekem gozdču bil car ukazal vlak ustaviti in je bil šel z vsemi spremjevalci na izprehod. Ko se je vrnil na vlak, bil je knez Lobanov že mrtev.

Knez Lobanov se je porodil leta 1825. Na Dunaju je bil blizu 13 let ruski poslanik in kot tak je bil po Giersovi smrti pred poldrugim letom imenovan vnanjem ministrom mogočne Rusije. To imenovanje je vse Avstrije razveselilo; kajti knez Lobanov je dobro poznal avstrijske razmere. Vedel je, da so v našem cesarstvu prav za prav le Madjari nasprotniki Rusije, ker ne morejo pozabiti, da si jih Rusi leta 1848. natepli, pošteni Slovani in Nemci pa si želijo zveze z Rusijo.

In tega avstrijskega prijatelja zdaj ni več! Ali Avstria se vsaj za bližnjo prihodnjost nima ničesar bati; saj je bil ruski car Nikolaj II. ravno pred smrtnjo Lobanova na Dunaju, kjer je bilo toliko prisrčno in sijajno vsprejet. Daj Bog, da si car izbere zopet takega vnanjega

ministra, ki bode prijatelj miru, prijatelj Avstrije! Potem se nam tudi ni bati onega trenotka, ko se bode zrušila skoz in skoz gnila Turčija.

Kako naj delaveci volijo?

Rekli smo v predzadnjem članku o delavski volilni pravici, da bodo zmago v peti vrsti volilcev po največ krajih odločevali delavci in moški posli. Vprašanje torej nastane, kako bodo ti novi volilci volili? Bržčas se bodo razcepili v dve stranki, v Kristusovo in Antikristusovo. Neki star in pobožen prošt na Koroškem so enkrat pred volitvami pridgali, da sta od začetka svetá do naših dnij prav za prav le dve stranki med človeškim rodom, božja stranka in satanova stranka.

Tako je zdaj tudi med delavci, kar se bo takoj pokazalo pri bodočih volitvah iz pete vrste. Pošteni in verni hlapci ter dninarji po kmetih, ki se še Boga bojijo, bodo ubogali svoje poštene, verne gospodarje in bodo volili s krščansko stranko; rokodelski pomočniki po mestih, pa tudi mnogi rudarji in tovarniški delavci na deželi so pa v veliki meri zapeljani po krivih naukah socijalnih demokratov. Oni bodo skušali tudi kmečke delavce na svojo stran zvabiti ter bodo svoje prerroke pošiljali čez hribe in doline, da bodo na shodih svoje nauke trosili.

Nasproti tem se pa tudi katoličani branijo in ustanovljajo po mestih in tovarnah katoliška delavska društva. Po tovarnah in rudnikih so delavci že zdaj na ti dve stranki razcepjeni. Z volilno pravico nastal bo vedno hujši duševni boj med krščansko in socialistično delavsko stranko. Poslednja bo širila med slovenske delavce svojega »Delavca«, snovala socijalistična društva in napravlja shode v svojem duhu.

Upati je, da tudi katoličani ne bodo mirovali, da bodo širili med ljudstvo »Gospodarja«, »Glasnik« in druge res krščanske liste, da bodo poleg katoliških delavskih društev v Mariboru, Žalcu in Vitanju ustanovili še več drugih, ter da bodo pridno delavske shode prirejevali, na katerih bodo spretni govorniki dokazovali, kako so nam večne resnice sv. vere tudi v političnih in socijalnih zadevah potrebne, in kako napačne, neizpeljive in protinaravne so nasprotno nakane in trditve socijalnih demokratov.

Dolžnost krščanskih gospodarjev je, da svoje hlapce pred lažnivimi preroki svarijo, jim udeležbo pri protikrščanskih shodih odsvetujejo, ter jim dobro, krščansko berilo priskrbijo. Štajarska voli 4 poslance iz nove pete vrste, na slovenski spodnji Štajarski pride jeden. Imeli bomo trd boj; kajti delavci po mestih so že večjidel za demokratično, protikrščansko stranko obdelani in pri-

dobljeni, vrhu tega pa bodo z njimi najbrž potegnili vsi nemškutarji in nemški nacionalci; kajti te vse veže skupno sovraštvo do duhovščine. Upati pa je, da bodo naši pošteni kmetovalci z malimi izjemami zvesto stali na krščanski strani ter da bodo tudi svoje hlapce in znane dninarje pri naši zastavi obdržali, zato imamo precej upanja, da zmaga naš kandidat, ako le v zapisnikih ne bode preveč naših volilcev izpuščenih. Zato prosimo tudi gg. duhovnike in druge rodoljube, naj kar mogoče pazijo in poskrbijo, da se bo zapisovanje volilcev pravilno in natančno vršilo.

Narodnosti pri teh volilcih ni treba edino povdarijati; kajti revni človek ima več skrbi za svoj vsakdanji kruh. Socijalisti povdarjajo poleg surovega zabavljanja na duhovščino največ vsakdanje potrebe revnega ljudstva in krvic, ki se mu godijo; ako bi naša stranka to zanemarjala, utegnili bi mnogi naših priprostih delavcev vendor nazadnje misliti, da se naša stranka za blagor revnega ljudstva čisto nič ne briga. Povedati se jim mora, da imamo tudi mi resnično voljo, delavcem zboljšati njih stanje, kolikor je sploh mogoče brez krvice do drugih stanov, da se jim plače zboljšajo, kjer so preslabe, da se preskrbijo na starost in v bolezni ter da se jim delavnica teža po možnosti olajša in okrajša. Pri tem nam služi v ravnilo krasna in globoko premišljena okrožnica sv. očeta o delavskem vprašanju »Rerum novarum«. Nasprotno se pa na shotih in v časnikih lahko dokažejo zmote socijalno-demokratičnih naukov. Oni hočejo vse prekučniti in podreti, pa še sami ne vedo, kako bodo na novo zidali. Njih sanjarije, da hočejo vse ljudi enake narediti, so protinatorne in neizpeljive, kajti iz žabe ne more nihče konja, iz zajca nihče vola narediti. Kakor živali, tako so tudi ljudje med seboj močno različni.

Tudi to, da bi vsi ljudje enako dobro živel, se ne dá izpeljati; kdor je bistre glave in pridnih rók, bo hotel vedno bolje imeti, ko bebec ali trep, ki ni za nobeno rabo; šampanjsko ali pa tokajsko vino ne raste povsod, ga torej ne morejo vsi piti, — ali se bo moralno v rov izliti, da se enakopravnost ljudij ne bo žalila? Že zdaj imajo socijalistični voditelji prav mastne plače, da se lahko v kočijah vozijo in dobro živijo; kaj bo še le potem, kadar postanejo ministri? Torej enakopravnosti že zdaj nočajo poznavati, in je tudi nikdar ne bodo.

Pravi pečat daje socialistom to, da imajo skoro same Jude za voditelje, zato pa se tudi njih listi karedijo od sovraštva zoper katoliško duhovščino. Katoliška cerkev je tista skala, katero satan iz celega srca sovraži, in pri tem sovraštvo ima na svoji strani Jude in prostozidarje (framasone). Zdaj ko so brezverski liberalci po mestih močno opešali in se postarali, da ni od njih dosti več pričakovati, postavili so se Jude socialistnim demokratom na čelo, češ, mlada delavska stranka nam bo spet do krmila in do moči pomagala. Pa že ustajajo tudi krščanski delavci, ki bodo socialistne demokrate z božjo pomočjo srečno premagali.

Cerkvene zadeve.

Slovenci v Marijinem Celju.

Dne 12. avgusta se je vozil od Celja proti Kapfenbergu poseben romarski vlak, pobiraje na vsaki postaji ljube slov. Marijine častilce, namenjene v Marijino Celje. Pri Špilfeldu je narastlo število na 600 romarjev, med njimi 5 č. gg. duhovnikov. Čeravno je zmanjkalo prostora, posebno v ozkih vozovih podružne železnice Kap-

fenberg-sevizenske tako, da je moralo veliko romarjev stoe se voziti, čeravno je bil pot od Sevizena v Marijino Celje 7 ur hoda v dežju težaven, vendor so ga vneti častilci Marijini z veseljem nastopili, prepevaje lavretanske litanijs in druge pobožne pesmi.

V sredo večer so se v Mar. Celju uvrstili romarji v dolgo procesijo; spremljani od godbe in 6 gg. duhovnikov, držeči goreče sveče v rokah in prepevajo Marijine litanijs, bližali so se k oltarju milostne Matere božje. Kakšen prizor je to bil, ni mogoče dopovedati. Kakor se pravi: »Kdor moliti ne zna, naj se na morje poda!« tako se tudi lahko reče: »Kdor Marije ne pozna, naj se v Mar. Celje poda!«

V četrtek so se od ranega jutra glasile pred milostnim oltarjem Marijine pesmi večinoma le v slovenskem jeziku; kajti ni ga bilo, ki bi se mogel merititi z mičnim petjem naših slov. devic. Slišalo se je od vseh strani: »Kdo je to, ki tako milo poje?« Vsi so posebno občudovali kvarteto. Mi smo pač majhen narod po številu, pa velik po petju. Da bi pa petje tem ljubše bilo Materi božji, so si tudi vsi romarji očistili svoja srca v odkritosrčni spovedi in se okreplčali z nebesko hrano. Ob 9. uri v četrtek je imel č. g. dr. A. Medved, vodja procesije, pridigo, v kateri je do solz ganil poslušalce, razlagaje, kakšno veselje naj Mariji mi napravimo, in kakšno nam bo ona zato pripravila. Potem je imel slovesno sv. mašo za slov. romarje.

Popoldne ob 3. so si romarji ogledali bogato zakladnico kjer nam je g. dr. Medved vsako imenitnost razložil. Vse je častitljivo, a videl sem, da si je vsak te dragocenosti ogledal, pa že ga je spet vlekla neka čudna moč k največjemu zakladu nazaj, nazaj k milostnemu oltarju. Tukaj so molili, peli, svoje nadloge Mariji potožili, vsak bi bil rad rekèl s Petrom: »Tukaj nam je dobro biti.« Zato pa tudi tako težka ločitev od najboljše Matere! Največ se je pač pela pesem: »Veš, o Marija, moje veselje«; posebno smo pri slovesu vsi bili ganjeni pri besedah: »Zmiraj pri tebi hotel bi stati, ljubljena Mati, zvrzi me ne!«

Kako zaslužljivo je za gg. duhovnike, udeležiti se takih božjih potov in spremljati svoje ovčice, video se je v Marijinem Celju; hvaležni romarji so trumoma obdajali dušne pastirje in jim žezeleli, naj jim Bog in Marija obilno povrne za njih uljudnost in požrtvovalnost, pred vsem srčna hvala č. g. dr. Medvedu za njegov trud, tako tudi č. gg. Jägru, Govediču, Zupaniču in Vavclaviku. Hvala bodi tudi izrečena g. Ferd. Ivanušu, kateri je prevzel podjetje iz tega namena, da se daruje, kar preostaje, za poličansko cerkev. In res, Bog je blagoslovil njegov trud, da je prinesel štiri stotake za hišo božjo. Nazadnjič želimo vsem romarjem, naj se izpolnijo njih srčne želje, da bi videli vsaj enkrat še Mater božjo celjsko, po smrti pa se vekomaj pri njej veselili!

Gospodarske stvari.

Poravnava obtočanih goric.

Iz govora g. Antona Stieglerja, vinorejca v Mariboru, 17. avg. 1896.

Letošnji kavrnki so nam obetali izvrstno trgatev. Žaliče, ta nada je kratko trajala, kajti že cvet se je zarad mrzlotne in deževja neugodno obnesel. Vrh tega so se pridružile še bolezni, katere so se v vlažnem vremenu močno razvijale, namreč: Peronospora viticola, rja; črni palež, Fiker; Oldium Tukosi, plesnivec; in ako mokrotino in deževno vreme skoro ne preneha, se bode tam, kjer še kaj grozdja je, pridružila gniloba na

zelenih jagodah. Peronospora, rja, se zarad vednega deževanja komaj zabrani.

Razvun teh poškodnih glivic se je letos obilno prikazal grozdni črv, Portix uvana ali Conchybis ambiguelia, črvič ali gosenca imenovan. Tem prikaznim, ki se deloma dajo premagati, se je na dalje pridružil največji sovražnik naših nasadov, namreč toča, ki je mnogo krajev Štajarske grozno poškodoval. Pisec tega misli le samo večje kvare, ki jih je uima trsovju učinila, pregledati, in posebno opozoriti, da zdaj pri poškodovanih goricah ne smemo rok križem držati, temuč moramo vse žrtvovati, da še gorice ohranimo in propada rešimo.

Kaj je torej storiti? V trsnicah so nežni vrhunci cepljenih in necepljenih trsov večinoma pobiti, perje ali listeki polamani, ali vsaj razčesani in mladike hudo ranjene. Dobro bo te žalostne ostanke in sčasoma dorastle listeke z 2% bakreno apnenico opetovano poškropiti, da se ohranijo in les še dozori; jeseni trsek osiplji z zemljo, da ne pozebe. Na spomlad vzami trsje iz trsnice in ga odberi: popolno zarastli cepljaki se naj porabijo za nove nasade; slabejše obrezi in zopet v trsnico vsadi.

Zdrave amerikanske podlage, vlačenke, na starem precepi in v trsnico vsadi, ali jih v gorici za nov nasad porabi, da jih drugo leto zelenčkaš, na zeleno cepiš in še le tretje leto spomladni na pravo mesto pogrobaš, ali pa že drugo leto majnika na star čepek vcepiš.

Amerikanske vlačenke iz sorte: Riparia, Solonis in Rupestris, kakor tudi letos na te podlage v nasadih opravljeno zelenčkanje, je brž toliko poškodovano, ker so mladike še zelo nežne bile, da se na teh podlagah ne bodo dali rezniki napraviti in precepljene mladike ne pogrobati. Ako je precepljena mladika ohranjena ali za kolom ali v goščavi zdrava ostala, moraš nove mladike povezavati, rje varovati ali škropiti, da še les zadosta dozori. Jeseni pa trs položi in z zemljo pokrij. Ako so precepljeni zimo dobro prebavili, jih zamoreš bodočo spomlad na svoje mesto pogrobati, ali za obkorenitev vložiti, in bodoče leto za vlačenke, živice, v nasadih porabiti. Na izbranih amerikancih se morajo bodoče leto vse panoge tišič na ritkah porezati. V rodnih goricah, ali so mlade cepljene, ali so stari ne-precepljeni nasadi, je posebno treba paziti, da še žive, četudi po toči razčesane listeke z 2% bakreno apnenico marljivo škropimo, naj bi vsaj nižejše oke, ki navadno na ritkah mladike sedijo in so večinoma manje poškodovane, popolnoma dozorele.

Tretjačo ali tretjo kop opraviti je hvale vredno delo, ker zrahljano zemljo toplota in zrak ležej prošnjata, trse novo oživljata, da se novi izrastki in listki prikažejo, ki dozoritev lesa osobito pospešujejo, posebno takrat, kadar je jesen ugodna. Vrhec teh mladič in izrastkov se priškratiti ne sme. Osipava mladih in starih trsov v pozni jeseni z zemljo se jako priporočuje, da se ohranijo spodnji deli trsa, ako bi sledila huda zima. Ako je zima ostra in mrzla, trs rad pozebe, posebno ondi, kjer ni bil osipan.

Rez se bodočo spomlad na dobro prezimljenih trsih tako opravi, da previsoke starike z dolgimi kolenčki do nižejsih mladič, izrastkov, podrežemo, in dve ali tri šibe na kratke reznice z dvema ali tremi okami obrežemo. Na taki način odstranimo najdolgši kos poškodovanega trsa, in dobimo zdrav les. Ako napravimo reznik na dveletnem lesu, zamoremo že bodoče leto trgatev pričakovati, ako nam nasade nova uima ne pohabi. Kadar je stare trse zima skvarila, kar se na razpokanem lesu spozna, in se na visoki vzrasti prej zgorodi, ko na nizki, se mora podreza do zdravega lesa ponižati. Potem, ako tako nizko podrezani trs ali pen-

še sploh ozeleni, moramo iz pena ali iz reznika izrastle mladike, brž ko so 10 do 15 centimetrov dolge, odlomiti ali opletiti; le najmočnejše enakomerno okoli pena rastoče šibe 3–5 po jakosti ali moči trsa moramo pustiti, katere se bodoče leto obrežo na reznik z 2 do 4 okic. Mladike, ki iz teh reznikov prirasejo, ne rodijo veliko grozja in se smemo, ako nam uima upa ne umori, še le leta 1899. nadjati obilne trgatve.

Sejmovi. Dne 7. septembra v Vojniku, Zrečah, pri Sv. Jederti pri Laškem, na Sv. gorah in v Kapelah pri Brežicah.

Dopisi.

Iz Ljutomera. (Na občnem zboru) političnega in gospodarskega društva dne 30. avgusta je dosedanji dež. poslanec g. dr. Dečko zbranim volilcem pojasnil stališče slovenske delegacije v Gradeu ter navel uzroke izstopa iz dež. zбора. Zahteve naših poslancev, katerih izpolnitve je pogoj za zopetni vstop, so markirane z besedami: deželní odbor, deželní šolski svet, krivičen volilni red, jednakopravnost slovenščine. Gospod poslanec je izjavil, da ne meni več kandidirati v tem okraju ter je priporočal na zaupnem shodu v Mariboru postavljenega kandidata dr. Rosina, katerega so volilci burno pozdravili. Na predlog dekanu g. Iv. Skuhale so izrekli volilci jednoglasno zahvalo in priznanje odstopivšemu poslancu. Dr. Rosina je govoril najprej o volilni postavi pete kurije in nje važnost za Slovence. Potem je razvil svoj program, kateri so volilci z odobravanjem sprejeli. V tem programu je omenil vse one razmere in okolščine, ki davijo štajerske Slovence. Notar g. Šlamberger in g. Kukovec sta priporočala kandidata ter volilcem naročala, naj se na dan volitve vsi podvržejo disciplini. Gosp. kaplan J. Ozmc je stavil resolucijo, s katero so »zbrani volilci ljutomerskega okraja radostno pozdravili kandidaturo dr. Rosine ter izrekli upanje, da bo deloval na to, da slovenski poslanci ne vstopijo v deželni zbor, dokler jim niso zagotovljene garancije, da se bodo upoštevale njih opravičene zahteve.« Resolucija je bila jednoglasno sprejeta. Načelnik okr. zastopa g. Kukovec je govoril o reviziji katastra ter priporočal posestnikom, naj porabijo priliko, da se njim previsoko obdačena posestva postavijo v nižji davčni razred. Govoril je dalje tudi g. Hribar o krivicah, ki se godé Slovencem na Štajarskem in v drugih kronovinah gledé šol in uradov.

Od Savinje. (Marsikaj.) Gospod urednik! Ne-kako okoren sem že postal, težko se pripravim k pisaju, ali vendar mi še včasi nehote zleze pero v žuljavo roko. Tako tudi danes, da Vam in cenj. bralcem »Slov. Gosp.« nadloge našega kmečkega stanu malo potožim. Pri nas ob Savinji od Mozirja, Vranskega in do Celja je sedaj največje zanimanje za obiranje hmelja. A žal, da Vam moram hitro potožiti, da se jako bojimo slabega vremena. Veste, pri nas revnejših je pač hudo. Vsak si ne more omisliti visokega dimnika z žarečo pečjo v prostornej sušilnici. Hmelj sušimo, kolikor mo-geče na zraku ali pa porabimo za sušilnico svoja stanovnišča. Tu gre pač vse počasneje, ter mnogo hmelja pri slabem vremenu zarjavi. Rjavi hmelj se pa ob dobrih hmeljskih letinah prav težko proda, ker še dobro blago nima cene. Ali največje težave pa napravlja kmetu prodaja hmelja. Vsa kupčija pa je večinoma v židovskih rokah. Židje pa, tako veste, da si v zasluzenje štejejo, če nas morejo kje malo oškrniti. In središče tukajšnje kupčije je trg Žalec. Tja prihajajo navadno židovski agentje. Najbolj nas kmete žali to, da se domači kupci

z vso vnemo z njimi zavežejo, jim pomagajo naš hmelj grajati in ceno pokupiti, da le potem svoj pridelek boljše prodajo in imajo poleg dober zasluzek. Kmet, ti pa glej in trpi! Ni čuda torej, da si kmet skuša sam pomagati in svoj hmelj rajši ptujcem v roke izročuje, ter ga v prodajo v Žatec ali Nürnberg pošlje; če tudi ne vselej z najboljšim uspehom. Jako pametna misel je, da namerava naše hmeljarsko društvo v Žalcu javno in redno zaznamovati hmeljske cene po brzojavkah iz inozemstva. To bi bilo pač že zdavnaj na mestu; ker dobro še pomnimo, ko so brzojavke (morda celo namišljene) vsako uro večkrat dohajale; ali nam se niso nikdar pokazale, pač pa skrbno skrivale. Najbolj pametno po moji kmečki buči bi pa bilo, da bi se, kakor je bilo že nedavno nekje nasvetovano, ustanovila čim preje hmeljarska zadruga. S kraja bi bile seveda težave, ali kadar bi ljudstvo spoznalo nje korist, oklenilo bi se je z vso vnemo. Potem bi se k nam potrudili tudi pravi kupci, in ljudstvo bi tekmovalo v izbornosti svojega blaga. To naj služi v pojasnilo k predzadnjemu dopisu iz Žalca. — Kaj Vam hočem še dalje toževati, ko Vam je tako znano, da kmet je pač uboga para. Vse preziv, a je še vedno po stari šegi zaničevan. Pridelke svojih žuljavih rok težko in še te po ceni v denar spravi. Veseli nas le še bližnja trgatev in dobra sadna letina, koder nas je Bog še hude ure varoval. Morda še pride od kod kaj cvenka! Poprej pa jo bomo mahnili še na politično polje, da vnovič zvolimo svoje zastopnike v deželnem zboru, da bi nam le-ti pomagali zboljšati naš revni propadajoči stan. Pri volitvah v državnem zboru dobimo vendar revnejši stanovi peščico svojih zastopnikov. Sicer si bodo gotovo socijalni demokratje prizadevali svoje krive prerroke v državnem zboru spraviti in se bodo posebno nam kmetom prilizovali; ali le pridite se prepričat, da je res robata naša žuljava pest! Mi ostanemo verni: »Bogu, domu in cesarju!« Nevere je že tako preveč; saj mnogi meščani in tržani molitev in post le nam kmetom prepričajo, morda še bodemo v nebesih sami. Toliko za danes; kadar se mi zopet več nabere, budem Vam še pisal, saj Vam je menda znano, da je Vaš list le za nas kmete, za nekatere je že preskromen in presvet. Da ste mi zdravi!

Grča.

Od Sv. Jakoba v Slov. gor. (Raznoterosti.) Posebno lepo so se kazale letos gorice; a žal, da se naše nade niso uresničile, oklestila nam je namreč toča že v začetku, najbolj pa dne 6. avgusta vinograde in polja tako, da so marsikateri posestniki vsled tega v velikih zadregah za vsakdanji živež. A s točo prihrul je tudi strašanski vihar, orkanu podoben, kateri je naredil na drevesih in hišah ogromno škodo. — A naše občane tepe še neka druga nadloga. Zidati smo morali letos novo šolo, katero smo tudi neobhodno potrebovali; staviti pa bi se morala že davno. Ker pa smo imeli takšnega občinskega predstojnika in istočasnega načelnika krajnega šolskega sveta, ki je bil pred kratkim od deželnega odbora odstavljen, ni se zgodilo nič za stavbo nove šole. Ako je kateri odbornik, bodisi občinski ali krajnega šolskega sveta, g. predstojnika opozarjal, da se naj n. pr. kamenje ali les za stavbo pripravlja, odgovoril mu je kratko: »Saj še je čas.« Tako je šlo več let naprej, umevno je, da nam je okrajni šolski sveti pretil, da nam bode on zidal šolo, a tedaj bomo se gledali. Da pa smo se temu strahu izognili, začeli smo letos staviti šolo, katera bode kmalu dokončana; a kakó? Deželni šolski sveti nam je zaukazal zidati petrazrednico radi množine učencev. Najbolje bi bilo po tem takem, da bi stavili celo novo poslopje, staro šolo pa, ki bode vednega popravljenja potrebna, bi prodali; saj bi bila nova šola na takšen način kras cele občine. Ker pa bi petrazrednica pod eno streho nekaj več stala,

postavili so le trirazrednico, katera je od stare šole precej oddaljena. Kako bodo nadzorovali gg. učitelji otroke v dveh poslopijih? Pomislimo pa, da stane ta nova trirazrednica lepo vsoto na 13.000 gld., in ako bi se dodalo še kakih 3000 gld., katere bi dobili gotovo za staro šolsko poslopje, imeli bi za vskupno vsoto dično petrazrednico, ki bi ne krasila samo naše občine, ampak tudi celo okolico. Seveda zdaj razvidi že marsikateri občan, da bi bilo bolje, zidati celo novo petrazrednico, a prepozno je.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so se začetkom tega tedna odpeljali v Galicijo k velikim vojaškim vajam, v soboto pa so pri njih bili zbrani naši in ogerški ministri. Bržčas je bil razgovor o turških homatijah. — Dunajski pešpolk Deutschmeister slavi te dni 200-letnico svojega obstanka.

Ceško. V nedeljo je prišel znani dr. Karol Lueger v Budejvice na shod krščansko-socijalnega društva. Na kolodvoru so ga pa bili napadli židovski in liberalni pobalini ter ranili njegovega tovariša Steinerja in Foltina.

Solnograsko. Četrtri avstrijski katol. shod se je prve dni tega tedna sijajno vršil v Solnogradu, ki je bil ves okrašen. Udeležnike, katerih je bilo blizu dvatisoč, so pozdravili kardinal-nadškof, cesarski namestnik, deželni glavar in mestni župan.

Stajarsko. Liberalci in nacionalci bi kaj radi, da bi Kaltenegger v graški okolici ne kandidiral za deželni zbor. Prazne želje! Vrli mož bode gotovo izvoljen. — Nemški Celjani ne zmorejo svojega moža, zato so postavili za deželnozborskega kandidata vojniškega župana, Morica Stallnerja.

Koroško. Hud udarec je zadel koroške Slovence. Nemški liberalec Jožef Palla je postal deželni šolski nadzornik, bogotajec in veliki Nemec Knapič pa ravnatelj celovškega učiteljišča. — Prvotne deželnozborske volitve skoro povsod za Slovence ugodno izpadajo. Pa so koroški bratje tudi tako vspodbujeni, da so nam lahko v vzgled.

Kranjsko. Liberalno društvo idrijsko »Jednakopravnost« je imelo v nedeljo shod, na katerem se je po starci navadi udrihado po klerikalcih. S tem pač idrijskim in drugim delavcem nič ni pomagano. — Krepko delujoče ljubljansko katol. društvo pa je zborovalo v Starem trgu pri Ložu. Shod je bil izvrstno obiskan.

Primorsko. Novi tržaški škof, monsignor Andrej Šterk, je danes došel v Trst. Na prav mnoga leta! — Tržaško politično društvo »Edinost« je v nedeljo imelo izredno dobro obiskan občni zbor. Dr. Laginja je posebno povdarjal, da izvenkranjski Slovenci naj delajo nato, da se Kranjci zopet zedinijo. Izvrstno, toda zedinjenje je le mogoče pod slov.-krščansko zastavo.

Vnanje države.

Rim. Sv. očeta je močno razvesilila udanostna izjava avstrijskega katoliškega shoda v Solnogradu, kjer zborovalci zahtevajo, da dobijo papež svoje dežele nazaj.

Italijansko. Laški delavci, ki morajo na tuje, so uboge pare. Nedavno so jih veliko pregnali iz Curiha na Švicarskem, zdaj pa so jih močno začeli preganjati v Braziliji, posebno v glavnem mestu Rio Janeiro.

Francosko. Nedavno so zborovali francoski duhovniki v Rheimsu. Sklenili so marsikaj koristnega za katol. cerkev, pa kaj, da se brezverska vlada nato ne bo ozirala!

A n g l e š k o. Delavci po mnogih tovarnah že grozijo, da bodo delo ustavili, ako ne dobé večjega plačila. Bržčas se jim bodo delodajalci udali. Sicer so pa angleški delavci tako dobro plačani.

R u s k o. Car se s carico odpelje dne 3. septembra v Vratislavo na prusko Šlezjsko. Spremljal ju bode Lobanov tajni svetovalec Šiškin. — Dela vnanjega ministerstva začasno opravlja grof Lambsdorff, prvi ministerski svetovalec.

B o l g a r s k o. Stojlovo ministerstvo še vendar ostane nekaj časa na krmilu; kajti vojni minister Pekrov, ki je najbolj silil iz ministerstva, se je dal pregovoriti od kneza Ferdinanda, da še ostane v službi.

T u r š k o. Zadnje dni minolega tedna so Turčini v Carigradu ubili do 10tisoč krščanskih Armencev. Nekaj Armencev je bilo namreč napadlo otomansko banko, na kar se je začelo splošno klanje kristjanov. Da se mir naredi, je oni dan šest vojnih-ladij, med temi ena avstrijska, priplulo v Bospor, da ostanejo pred Carigradom, zunaj Bospora pa stoji še pet ruskih.

S p a n s k o. Toliko ljudij in denarja je ta uboga država že darovala za Kubo, in vedno še je ondi punt; zdaj pa še je punt nastal na Filipinskih otokih v vzhodni Aziji. Prav hudo!

Za poduk in kratek čas.

Madjari in njih navali na slov. Štajar.

(Zgodovinski spominki; piše M. Slekovec.)

(Dalje.)

Konečno dostavimo še jeden dokaz, kateri nam Ogersko predstavlja še v 12. veku kot zemljo slovansko. Duhovnik Helmold († 1172) piše v svoji knjigi: »Chronicon Slavorum« med drugim tudi tako-le: »Quod si adjeceris Ungariam ad partem Slavoniae, ut quidam volunt, quia nec habitu nec lingua diserepat, eosque latitudo Slavicae linguae succrescit, ut pene caret aestimatione«, t. j.: Ako združiš Ogersko s krajino slovansko, kakor želé nekateri, ker se niti po noši, niti po govoru ne razlikuje, razširila bi se slovenska govorica tako na daleko, da bi se dala težko najti primera. Torej še v drugi polovici 12. veka med Ogri in Slovani ni bilo razlike »nec habitu nec lingua«; slovenska Ogerska pomadjarila se je le še po prihodu Polovcev ali Kumanov.

Kumani so, kakor piše Nestor, s Polovci jeden narod. Starim zgodovinopiscem so znani pod imeni: Tartari, Saraceni, pagani, Neugeri (Ne-Ugri), a na Erdeljskem so je zvali »Siculi« ali Sekelje (Székelyek). Po narodnosti so bili, kar so dandanes Madjari.

Od vzhodnega kralja Salamona na pomoč pozvani, udrli so Kumani leta 1086. prvikrat na Erdeljsko, a Vladislav jih je kmalu odpodil. Tudi l. 1090. jih je zadela enaka osoda; slovenski Ogri niso marali za nje.

Vse drugače je pa ravnal ogerski kralj Štefan II. Ne le, da se je dal od črnomanjastih Kumank takо očarati, da je ž njimi lahkomiseln trtil čas in mla deniške moči, dajal je Kumanom v nevoljo Ogrov prednost tudi v javnem življenu. Ko je njih vodja, Tatar, od Grkov v Traciji okoli l. 1120. potolčen, z ostanki svojih krdel pribежal na Ogersko, vsprejel ga je Štefan zelo prijazno, odkazivši njemu in njegovim ljudem v bivališča najrodotnejše kraje na Ogerkem. In doslej so bili Kumani ljubimci kraljevi, kar je Ogrom zelo mrzelo. Zato so l. 1130., ko je kralj Štefan nevarno zbolel, Kumane semtertja napadli in nekatere ubili. To pa je kralja hudo razkačilo. Na smrt bolan je prisegel, da bode takoj, ko zopet ozdravi, dal za vsakega ubitega Kumana obesiti deset Ogrov. Ker je kralj aprila 1131. l.

umrl, se to ni zgodilo, pač pa je morala večina Kumanov zapustiti Ogersko.

Početkom 13. veka so se v pustih in visokih krajih notranje Azije vzdignili strahoviti Mongoli, sorodni s Kumani, ter so z vso silo planili proti zahodu. Ko so bili severno in zahodno Rusko upustošili, udarili so nad sorodne Kumane v Astrahanu. Dvakrat je odbil kan Kutjan Mongole, a tretjikrat je bil napad tako silen, da so se Kumani morali umakniti in v moldavskem gorovju iskati zavetja. Od tod je poslal Kutjan l. 1238. poslance k ogerskemu kralju Beli IV. ter ga prosil, naj vsprejme Kumane v svojo deželo. Bela je uslišal prošnjo in vsled tega se je že v naslednjem letu naselilo v Potisju na Ogerkem 40.000, na Erdeljskem pa 10.000 kumanskih rodovin.

Ogri so sicer godrnjali, a predno je prišlo do do tičnega upora, prihruli so l. 1241. Mongoli na Ogersko ter vse pomandrali. Kralj Bela je bežal najprej k avstrijskemu vojvodi Frideriku na Dunaj, odtod pa na Hrvaško in v Dalmacijo, a Mongoli so mu bili vedno za petami. Še le po smrti velikega kana Ogotaja vrnila se je mongolska drhal v Azijo.

Nesrečna Ogerska je bila popolnoma uničena in njeni prebivalci večinoma ubiti. Obljuditi deželo, poklical je Bela nemške naseljence, pa tudi Kumane ter je slednjim odkazal zelo ugodna bivališča.

Tudi njegov Sin Štefan IV. je Kumane zelo čislal ter si je celo Kumanko, zalo hči kana Kutjana, Elizabeto za ženo vzel, da se je mogel imenovati: »Dominus Cumnorum«. Še bolj se je zaljubil v to surovo ljudstvo njegov sin Vladislav IV., katerega zgodovina zaradi tega imenuje Kumana.¹

Vsled take protekeje pa se je prvotno slovanska Ogerska po letih večinoma pomadjarila ter postala »Magyar ország«. A kljubu temu priča še tudi dandanes marsikatero krajevno ime, vse bolj pa še s slovanskimi besedami napolnjena madjarsčina², da je Ogerska bila svoje dni slovanska.

»Haereditas nostra versa est ad alienos«. Našo dedščino so dobili tujci. (Delje prih.)

Smešnica. Nekdo vpraša trgovca: »Čemu imate zdaj tri prodajalke v štacuni, ki vse tri križem gledajo?« — »Veste zato, da mi uzmoviči v štacuni ne morejo kaj ukrasti, ker nikoli prav ne vedo, kam da ta ali ona prodajalka gleda.«

Razne stvari.

Domače. (Zahvala.) Milostivi knezoškof so dali na lastne stroške pokojnemu župniku olimskemu, gosp. Jožefu Muha, postaviti grobni spomenik za 75 gld., katerega je v splošno zadovoljnost napravil g. Ivan Horvat, kamnosek v Račah pri Mariboru. Za ta veledušni čin krščanskega usmiljenja naj bo mil. knezoškofu najponižnejša zahvala in »Bog plati« izražen.

Hvaležni farani olimski.

(Bela žena.) Na Dobrni je umrl vrli kmet Martin Tratnik. Bil je načelnikov namestnik v krajnošolskem svetu, občinski odbornik, večkrat volilni mož. Povsod se je držal slovenske zastave: Vse za vero, dom, cesarja. Svetila mu večna luč! — V Gradcu je umrl gosp. Karol Höchtl, bivši beležnik ali notar v Ljutomeru.

¹ Fr. V. Sasinek, Sv. Method a Uhorsko, 11—16; Meynert, Gesch. Oesterreichs, IV., 132—218 in Krones, Gesch. Oesterreichs, II., 80—96.

² Miklošič, Die slavischen Elemente im Magyarischen.

(Deželnozborskim kandidatom) za brežiški, sevniški in kozjanski okraj je bil danes teden proglašen č. g. Jožef Žičkar, župnik vitanjski, rojak rajhenburški, vzgleden duhovnik, vnet Slovenec in zelo izveden v vseh gospodarskih stvareh.

(Volilni shod) se bode vršil v Mozirju dne 8. septembra popoldne ob štirih v Anton Goričerjevi goštini. Poročala bosta dozdanja deželnega poslanca dr. Jos. Sernea in dr. Dečka in se predstavila kot kandidata za deželni zbor. Vrli volilci tamkajšnjih okrajev se bodo k obilni udeležitvi.

(Shod volilcev v deželnem zboru) bode v torek, dne 8. septembra ob 3. uri popoldne pri Sv. Bolifanku v Slovenskih goricah. Poročal bode g. dr. Jurtela. Volilci, pridite v obilnem številu!

(Iz Jarenine.) V Jarenini, Pesnici, Polički vesi, Kaniži in Vukovskem dolu so pri prvotnih volitvah zmagali naši možje. S tem je pridobila naša stranka sedem volilnih mož. Slava!

(Sijajna zmaga). Pri volitvi volilnih mož za občino Kozje sta bila dne 1. sept. izvoljena enoglasno dva vrla Slovence. Nemci niti volili niso. Že 20 let se ni udeležilo toliko volilcev volitve. Mi vstajamo, in vas — je strah!

(»Slov. Gospodar« kriv!) Današnja »Marburgerca« pripoveduje, da je v neki vasi na Dravskem polju, kjer je tudi šola, neki fantič hotel požgati živega divjega goloba. Na srečo je živalco rešil neki mož. In kdo je te surovosti kriv? Čujte! »Slov. Gospodar«, pravi »Marburgerca«. Ali je oni golobček bil morda predrzen in nesramen nemčur?

(Fr. Girsmayer.) Kdor hoče spoznati »nemško visoko« kulturo tega morebitnega kandidata za mariborski, št.-lenarski in slov.-bistriški okraj, naj bere njegov »Eingesendet« v današnji »Marburgerci«. Toda prijatelj, nos si dobro zamaši, ker g. Francelj te bo vodil po vseh mariborskih straniščih! Fej!

(Sloveni ob nemški Muri) so pri volitvi volilnih mož sijajno zmagali, v občini Št. Ilj po strašni agitaciji Pistorjancev le z 2, oziroma 3 glasovi, kjer imajo naši možje 29, 28, 28 in Pistor 26, Fišereder 25 in slovenski šviga švaga, Miha Tišler 25 glasov. Izvoljeni so: v Cirknici enoglasno: Ignacij Šparl, v Cirbergu: Anton Hauc in Jožef Reiter, v Dobrenju: Uhl Janez in Kraner Josip, v Selnicu: Reisnian Anton in Žebot Jurij, v Št. Ilju: Ferk Josip, Celcar Franc in Flucher Janez. Slava volilcem!

(Neizmerno škodo) so naredili v kozjanskem okraju, posebej pa v kozjanski župniji, toča, nalivi in — vojaki. Kar je še pustila toča in nalivi, to so vojaki potepitali s konji in vozovi. Polje in vinogradi so suhi. Ljudje vpijejo na glas in obupno zrô v prihodnjost. Bog se usmili!

(Župnijski izpit) so nepravili ta teden v Mariboru v kn. šk. pisarni ti-le čč. gg. kaplani: Fr. Brglez iz Ljutomera, Alojz Čižek iz Brežic, Jožef Čižek od Sv. Magdalene v Mariboru, Jakob Kitak iz Ljubnega, Jožef Kranjc z Vranskega, Friderik Kukovič iz Konjic, Fr. Lekše iz Cirkovic, Jožef Ozmeč iz Ljutomera, Matija Škorjanc iz Laporja, Janez Toman iz Slivnice pri Mariboru in č. g. Matej Trtinek, provizor v Pernicah.

(Dva samomora.) Včeraj zjutraj je v Mariboru v Dravo skočil in utonil J. Rosmann, ključavnica južnoželezniške delavnice. — Dne 27. avg. pa se je na Ptiju ustrelila 17letna Alojzija Pintarič. Bog jima bodi milostiv!

(Tuji dihurji) so ukradli tablo slov.-planinskega društva na Št. lenardskem vrhu pri Gornjem gradu, ter odbili jo tudi pri Rjavčevi jami. Gotovo so bile nemšurske roke zraven.

(Nujna prošnja.) Vse gg. prijatelje našega lista prav uljudno prosimo, naj nam kar najprej naznanijo izid prvotnih deželnozborskih volitev na Slov. Štajaru. Kakor znano, je od teh volitev na kmetih vse odvisno.

(Razstave ne bode.) Zaradi slabega vremena in poškodovanja najboljših goric po toči dne 22. avg. ne bode letos razstave grozdja na Bizejškem.

(Pri kopanju) temelja cerkev sv. Radegunde pri Mozirju so prišli do močnega človeškega okostja, ki je ležalo še 1 meter pod starim zidovjem.

(Govor se), da pride dne 11. septembra cesarski namestnik, marki Bacquehem, iz Gradeca v Mozirje v gornji Savinjski dolini; ako — bomo videli.

(Ogenj.) Dne 19. avgusta je pogorelo gospodarsko poslopje posestniku Martinu Božičku v poljski župnji. Zakrivil je nekoliko sam. Opoldne je zakuril v peči, da si južino skuha, ker njegove žene ni bilo doma, bila je ravno isti dan odšla v Zagreb na Kraljevo. Nadevje derv na kurilo ter odide na njivo fižola brat, da bi si ga bil skuhal. Preden on fižola nabere, je že bil plamen v strehi. Zgorela je tudi vsa obleka in živež, ženi pa 50 gld. denarja.

(Toča je ono soboto,) dne 22. avg. pobila tudi Podsredo. Tudi na Poklek, v okolico podsredške župnije, je prirožljala, kjer stari ljudje pomnijo zadnjo točo l. 1840. Posebno veliko škodo je napravila na amerikanskih nasadih, ki so letos bogato trgatev obetali.

(Grozno zločinstvo) bi se ono nedeljo v Gornjem gradu skoraj zgodilo. Zidar M. pride precej natrkan domov, ravno ko je gospodinja kavo za večerjo pripravljala. V tem vrže on nekaj v lonec. Gospodinja kavo precedi ter sede z drugimi peterimi k večerji; le gospodar se satanskim posmehom večerji odpove. Komaj pa so kavo zavžili, čutili so grozne bolečine. Hitro prihiti zdravnik ter jim poda zdravila, da so izbljevali. Ali kaj najdejo v loncu? — polno drobnih zrn mišnice. Orožniki preiščajo hudobneža ter najdejo pri njem še pol kile mišnice. Da ne bi bilo zdravnika takoj na mestu, težko bi bila družina preživelva.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. Robert Vavclavik, kaplan v Slovenskih Bistricah, je bil premeščen v Vojnik, č. g. Martin Medved, bivši kaplan na Teharijih, pa v Slovenskih Bistricah.

Društvene. (Dijaški kuhinji v Mariboru) je postal č. g. J. Weixl, kaplan pri Sv. Križu na Murškem polju, 6 fl. 64 kr., nabrane na primiciji č. g. Fr. Schreinerja.

(Zadnji shod podružnice) sv. Cirila in Metoda na Rečici se je v prid družbe vrlo dobro završil. Za predsednika je voljen g. A. Turnšek; odbor ostane stari.

(Pri Sv. Križu nad Mariborom) obhaja bralno društvo letos desetletnico svojega obstanka; a z ozirom na silne vremenske nadloge, ki tarejo naše kmečko ljudstvo je odbor društva prepričan, da najbolje ustreže svojim članom in svojemu namenu s podukom. Zato je naprosil g. prof. Koprivnika iz Maribora, da nam razlagata o trsnih boleznih in pa kako naj se ravna z vinogradimi, ki so po toči poškodovani. V ta namen se vrši zborovanje v nedeljo, dne 6. septembra t. l. ob 3. uri popoldne. Povabljeni so vsi vinogradniki iz domače in sosednih župnij in vsi naši prijatelji.

(Dijaški kuhinji v Ptaju) so darovali p. n. gg.: Lekše Franc, kaplan v Cirkovicah (po g. Gregorič-u), 1 gld.; Vanaus, trgovec v Radgoni, 3 gld.; Slekovec Matej, župnik pri Sv. Marku, 3 gld.; Neimenovani v Mariboru 10. gld. in g. c. kr. notar S. Ožgan 10 gld.

(Vrženje) hoče ondotno bralno društvo prirediti veselico dne 8. sept. v gostilnici, kjer so le nemško-liberalni časniki in se le nemščina lomi. Ne verjamemo!

(Savinjska podružnica) slov.-planinskega društva kaj čvrsto deluje. Zadnji čas je oskrbela zopet novih tabel ob cesti v Solčavo. Pri nekdanjem »Gabelvirtu« vidimo prijetno slovensko ime »Rogovilec«. Da pa društvo tako veselo napreduje, je zasluga predsednika, neumorno delavnega g. Kocbeka. — Savinjci, podpirajte to društvo, da prepodite tuje jastrebe iz naših divnih planin!

(Društvo odvetniških in notarskih uradnikov) za Spodnji Štajzar se je ustanovilo s sedežem v Celju. C. kr. namestništvo je dotična pravila že potrilo z naredbo z dne 19. avgusta 1896 št. 22676. Kedar se bode oglasilo zadostno število društvenikov, se bode sklical občni zbor. Društvo se ne bode bavilo z nikako politiko in ima samo namen, pospeševati gospodarske, socijalne in društvene razmere odvetniških in notarskih uradnikov na Spodnjem Štajarskem.

(Kmetijsko bralno društvo v Krčevini) pri Ptiju priredi drugi redni občni zbor dne 13. septembra ob 4. uri popoldne v gostilni g. J. Vilčnik-a v Grajeni s sledečim vsporedom: Nagovor predsednika; poročilo tajnika, blagajnika in knjižničarja; volitev novega odbora; pobiranje društvenine za prihodnje leto; govor in prosta zabava.

V najem

se da kramaria, v kateri se toči tudi žganje, ki se sme v prodajalnici piti, pa tudi v velikem prodajati. Več se zve pri hišnem posestniku v Framu štv. 29.

Hiša na prodajo se dobi v kraju Sv. Križ št. 30., občina Strašnice pri glavnih cesti. Ta hiša se rabi že 8 let kot prodajalnica s špecerjskim blagom. Več pove Franc Jereb, lastnik imenovane hiše. Pošta Konjice, poste rest.

Priprave za kavarnarje, sladičarje, gospodinjice, mesarje, sedlarje; peronosporaškropilnice, patent Schindler.

KONJAK,

prežgan iz vina lastnega pridelka, priznan kot najboljše, čudovito učinkajoče in bolečine olajšujoče sredstvo proti protinu, po udih in skrnini. Steklonica velja 1 gld. 20 kr.

Stari konjak, izvrstno zdravilo za želodčne bolezni in proti onemoglosti; steklenica 1 gld. 50 kr.

Razpošilja se po pošti. Kdor vzame štiri steklenice, pošljejo se mu franko.

Benedikt Hertl, vlastelin grajsčine Golič pri Konjicah (Gonobiz) na Štajerskem.

Zaloga: Gradec: J. Eichler, lekarnar; Alb. Müller, drogist.

Maribor: Al. Quandest, Gospodska ulica.

15

Iz drugih krajev. (Najboljša rž) je gotovo »triumf«-rž, katero prideluje in prodaje vrtnarska družba v Frauendorfu na Bavarskem. Tudi zima, suša ali mišji ne škodujejo. Glej naznanilo na zadnji strani!

(Silen vihar) je divjal v noči od one sobote na nedeljo v Balassi-Gyarmatu, na Ogerskem. Vihar je polomil vse drevje, izruval mnogo dreves, z raznih hiš pa podrl strehe. Tisto noč so imeli domobranci vaje. Vihar je bil tako silen, da je vojake kar metal v jarke in jame. Več sto vojakov je bilo več ali manj ranjenih, nekateri pa ubiti.

(Kožo z glave.) V neki tovarni v Pečuhu se je zgodila naslednja grozna nesreča. Neka 19letna delavka je stala poleg stroja in sicer pod jermenom, kateri ga goni. Hotela si je zavezati ruto na glavi, a tisti hip je jermen prikel obe njeni kiti in jej odtrgal z glave vso kožo, z ušesi vred in tudi vejici iznad očes. Nesrečnica je obležala brez zavesti in bržčas ne okreve, ker si je pretresla možgane.

Loterijne številke.

Line 29. avgusta 1896:	47, 35, 30, 24, 57		
Trst	*	*	81, 69, 89, 9, 55

Licitacijsko naznanilo.

V nedeljo, dne 13. septembra 1896 popoludne, in v sledečih dneh se bode pri Frohm-ovem vinogradnem posestvu na Slosbergu, občine Troguc pri Mariboru, gospodarska oprava, pohištvo, krma, kletarska oprava, za 750 veder sodov najrazličnejše velikosti do 60 veder, 1 glasovir, mize, ogledala, omare, svetilnice, stoli, klopi, 1 štedilnik itd. itd. po dražbi prodajalo proti temu, da se vse takoj plača in proč spravi.

Ondi je tudi 6 viničarij in gosposka hiša, ki se bodo ravno tako ali posamezno s poljubno velikim delom vinograda, sadnoscnika, njiv in travnikov ali pa skupno s pridelki vred — teh vinogradov ni zadela toča — prodale.

K tej licitaciji se vsi kupci najjudnejše vabijo. Kdor bi hotel poprej natančneje pozvedeti, naj se obrne na gospoda Rudolfa Hribera, zemljemerca v Mariboru, gosposke ulice št. 29.

60kratni pridelek

so donesla vsled uradnega potrdila

Bahlsenova zimska semena.

V Avstriji, Nemčiji, Rusiji se pod postavnim varstvom pridelujejo Bahlsenova žita, katerih lastnosti so:

Prihranitev semena, k sejanju je dovolj $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{2}$ druzega semena.

Odpornost velikanska razrastitev

(20—50 bilk iz jednega zrna).

Natančneji popis moje „triumf“- in „imperialne“ rži ter mojih izvrstnih vrst pšenice v jesenskem ceniku (zastonj in franko).

Na tisoč zahval in priznanj je pri meni na ogled.

Dajem svete v vseh strokovnih zadevah.

Svarilo. Izvirna semena mojih pridelkov se le pri meni, ki jih pridejem, dobé. (Pazite na mojo plombo in varstveno znanko).

Vsa druga semenska žita, ki se ponujajo pod mojim imenom, niso ali v nikaki zvezi z mojim priznanim semenom, ali pa so v najboljšem slučaju le posnemanja.

3—5

Semena pri Ernestu Bahlsen, nadzorstvena tvrdka.

Piše naj se moji pisarni: Praga, Heuwagsplatz — Krakovo, Gospodska ulica 9.

Telegram-naslov: Bahlsen Praga ali Bahlsen Krakovo.

Zahvala.

Dne 23. avgusta t. l. se je v farni cerkvi v Slov. Bistrici slovesno blagoslovila podoba, predstavljajoč Marijo Lurško mater božjo, ter se je ista prinesla iz cerkve do moje hiše, kjer se je postavila v določeni prostor.

Zbral se je mnogo ljudstva, za koji prospel te slavnosti, za goreče in ganljive besede se v prvi vrsti zahvaljujem našemu preč. gosp. kanoniku A. Hajšek-u, čast. gosp. župnikom od Sv. Venčesla in Gornje Pulskave, domačim gosp. kaplanoma, kakor tudi gosp. kaplanu iz Šmartna, gosp. novomušniku J. Jančiču iz Laporja, gosp. bogoslovcu Jerovšku iz Novevasi, devicam — bilo jih je 55 — in vsem navzočim, ki so v povelicanje svečnosti svoje moči posvetili.

Ivana Vončina.

Najnovejša „triumf“-rž za seme.

Ta v današnji številki natančneje popisana semenska rž se je skazala v vsakem oziru kot najboljša in so nje **prednosti** v kratkem sledete:

Triumf-rž se sme **zgodaj** in **pozno** sejati, odlikuje se po izvanredni razrastitvi, je **po ceni radi prihranitev semena**, pripravna za **vsako zemljo in vsako lego**, zoperstavlja se hudem mrazu kakor dolgotrajni moči, ravno tako tudi **hudi suši**. Triumf-rž cvete **pozno**, evočim klasom torej ne škodujejo pomladanski vetrovi in miraz in so s 60—100 zrnj obloženi ob času žetve.

Ker ima močne, čvrste bilke, ne poleže; **cena slame** je za 100% veča kakor pri vseh drugih vrstah.

Tukaj sprejeto originalno seme stane: 50 kl 16 mark, 100 kl 30 mk, 10 centov 140 mk, 5 kl za poskušnjo 2 mk.

Rumena cesarska pšenica nedosežna v rodovitnosti, neobčutljivosti proti mrazu, v lepoti in dobroti moke.

Priznano najboljša pšenica. Povsodi, kjer so jo sejali, so se ji čudili. 3 cente semena je rodilo 75 centov, torej **petindvajsetero seme; neizmerna rodovitost**; 50 kl 18 mark, 10 centov, 5 kl za poskušnjo 2 mk.

Cenik o poljedelj. semenih, sadnem drevju, jagodah, sadenosnem grmičevju in za lepoto, cvetličnih koreninah itd. zastonj.

Praktična vrtnarska družba na Bavarskem v Frauendorf.

(Praktische Gartenbau-Gesellschaft in Bayern zu Frauendorf.) (Post Vilshofen).

!! Novo !!

Pokopališčni zapisnik Friedhofsprotokoll

po novem od preč. kn. šk. ordinarijata in c. kr. glavarstev potrjenim pokopališčnem redu sestavljen, se dobiva od slej pri nas 10 pol 35 kr.

,Narodne pesmi“

I. del 2. natis in II. del skupaj 20 kr., po pošti 23 kr. Kdo kupi 20 komadov, dobi jih za 20% ceneje.

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru, koroške ulice 5.

Posestvo !!

Blizu mesta Ptuj proda gospa Tereza Hotko zaradi bolehnosti svoje posestvo, obstoječe iz 9 oralov zemlje, novozidanega gospodarskega poslopja in sadunosnika. Naslov: Tereza Hotko na Bregu pri Ptaju.

Izdajatelj in založnik kat. tisk. društvo.

Pšenica ne bo več snetljiva!

N. Dupuj-jevo sredstvo za pripravljanje semena za setev.

Najradikalnejše sredstvo proti snetljivosti pšenice, ječmena, ovsa, prosa, koruze itd. premovano in priporočeno od mnogih kmetijskih družb in znamenitih ekonomov.

Dobi se v vseh večih špecerijah in prodajalnicah za železo av. og. države v zavitkih za 2 meterstota = okoli $2\frac{1}{2}$ hektolitra = 250 litrov semena zadostujejoče po 25 kr. Za 1 meterstot = okoli $1\frac{1}{4}$ hektol. = 125 litrov semena po 13 kr.

Vsakoršna razjasnila daje zastonj in franko kemični laboratorij

NUMA DUPUY,

Dunaj, VI. Windmühlgasse št. 33.

2-3

Popolnoma razprodaja.

Vse štacunske zaloge **klobukov, perila, kravat** in obilo drugih reči v **konkurzu** Urša Stibernik, Ignac Kos v Celju na glavnem trgu št. 20 (Costa-jeva hiša) za jako znižane cene bode le še do 27. septembra letos.

Manjši dijak

se sprejme za prihodnje šolsko leto. Kje, pove upravnštvo „Slov. Gosp.“

1-2

Žganjarija

R. Wieserja v Hoči pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za bolestnike in okrevalce, kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino.

30

V najem

vezeti želim hišo za **trgovino** v primernem kraju. Ponudbe blagovolijo se poslati vsaj do 18. t. m. pod naslovom: **A. S. poste restante Radkersburg.**

1-2

Posestvo,

P 1½ ure od **Poličan**, obstoječe iz 15 oralov smerekove, hrastove, bukove hoste, 14 oralov njiv in travnikov, sladka krma, 1 oral vinograda, hiša, hlevi in veliki kozolec za 4100 gld.; nakup je 2500 gld. odšteji, drugo sme dalj časa ostati obrestovano po 5%. Blizu tam je tudi na prodaj lepa, zidana, z opeko krita hiša, tri preše, šupa za sode, velik in z žlahtnim sadjem obsajen vrt, 4½ oralov vinograda; cena vsemu je 1100 gld. Naslov pové iz prijaznosti upravnštvo „Slov. Gospodarja“ v Mariboru.

2-3

Kathreiner-
KNEIPPÖVA SLADNA KAVA
je kot
primes k bobovi kavi
edino zdrava
kavina pijača.

Dobi se povsod, pol kile za 25 kr.

Svarilo! Zaradi ničvrednih ponarejenih izdelkov je treba paziti na izvirne zavoje z imenom:

Kathreiner

Va prodaj!

je po nizki ceni **hiša**, obstoječa iz dveh sob, kuhinja, in dve kleti s poleg farne cerke ter čim vremem. Hiša stoji poleg farne cerke ter je pripravna za kako obrti ali malo trgovino. Ako kupec želi, proda se tudi lep gozd.

Jožef Hammikar.

2-2

orgljavec v Radečah pri Zidanem mostu.

Vezi za cepljenje trt iz patentovanega gumija

po načinu profesorja Göthe, kakor tudi dr. Kröczer-ja prodaja jedino pristna

c. in kr. dvorna tovarna za gumi in celluloid

J. N. Schmeidler.

Glavna zaloga:

VII/2 Stiftgasse 19.

Dunaj.

Podružnica:

I., Graben 10.

Naslov za telegrame: „**Gummischmeidler**“.

12